

FOLK OG LAND

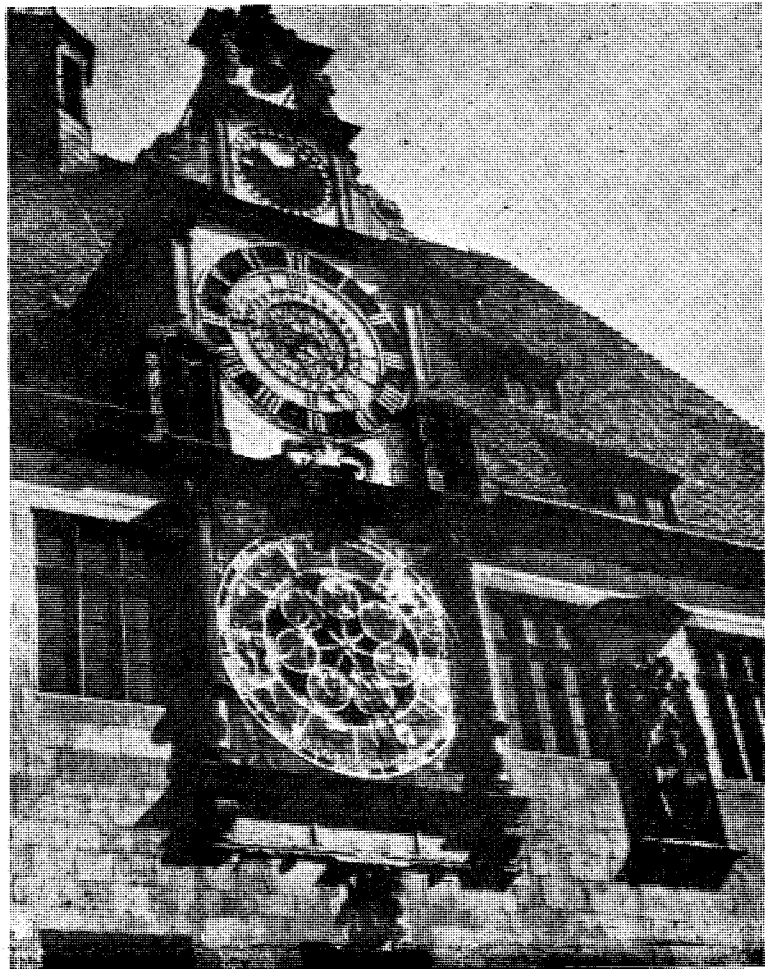
Nr. 24 — 8. årgang

LØRDAG 15. AUGUST 1959

LØSSALG 65 ØRE

Jørgen Sivertsen
Spøndal 100

To kommunistagenter forteller

Europas skjebnetime nærmer seg — —

I et telegram til Euroform fra Roma heter det blant annet at siden midten av juni har den sovjetiske hemmelige tjeneste satt i gang den mest omfangsrige operasjon siden slutten av den annen verdenskrig. Som Agenzia Continentale — der står det italienske innenriksministerium nær — beretter, har denne plan to hovedformål: på den ene side aktivisering av den sovjetiske hemmelige tjenestes virksomhet og på den annen side innsmuglingen av 5.000 agenter og spioner i alle europeiske land som ikke hører til østblokken.

Følgende sovjetiske tjenestegrener deltar i operasjonen: GRU, en høyt spesialisert hemmelig tjeneste innen den sovjetiske generalstab, GURK, en organisasjon for motspionasje ved forsvarsdepartementet, MGB, som er ansvarlig for den sivile spionasje i inn- og utland og som hører til ministeriet for statssikkerhet og endelig MWD, det egentlige hemmelige politi, som er avhengig av innenriksdepartementet.

De 5.000 agenter og spioner som nå flommer inn over den fri del av Europa, siver (Forts. s. 6).

«Folk og Land» om sin virksomhet

Olga von Barènyi skaffer vårt blad eksklusivt intervju om mord, bortførelser og andre røde metoder

Olaf Holm:

Gåten Erik Solem

Erik Solems «rettergangsmetoder» har skapt skole, blant annet på Cuba — —

Når politikken trer inn i rettssalen ad en dør, trer retten ut av en annen.

I

Når der skrives om en avdød mann, kommer gjerne en eller annen angivelig moralsk rystet person ilende med det gamle romerske ordtak: «Om de døde taler man kun godt». Skulle derfor noen føle seg kallet til å kaste den første sten, så er det å anbefale at han først tar under overveieelse, i hvilken utstrekning denne sentens er iaktatt overfor Vidkun Quisling.

Førøvrigt er Erik Solems ettermele i sin alminnelighet iskald taushet.

II

Den juridiske side av H.r.dommer Erik Solems lovovertrædelser i forbindelse med det av ham iscenesatte «retts»-oppgjør er behandlet inngående av skarpe hoder utenfor quislingflokken som professor Skeie, prost Hedem, H.r.advokat Kjær Mordt og major Langeland. Den siste vil i fremtiden stå som Norges Emil Zola, som den første som tok til gjenmele mot uretten.

Men, men, men! Selvom det norske folk vel må sies å være like lydørt overfor lov og rett som det franske, så synes det intellektuelle skikt her å være adskillig tregere. Det tok 11 år å gjenreise rettsstaten i Frankrike — ikke av hensyn til den ene mann som led urett — men fordi Emil Zola ikke i taushet ville se på, at det samfunn han tilhørte, ble trukket ned i skitten. Ved dommen over Dreyfuss var det også noen koryfeer som skulle reddes.

Det går smått her, men det går. Sluttresultatet vil nødvend-

igvis bli det samme som i Frankrike. Folkets rettsfølelse fornekter seg ikke. Det er nu engang rettens kilde.

III

Det er nu engang slik her i verden, at intet skjer som ikke har sin årsak i det, som tidligere er skjedd. Hva er så forklaringen på at en som jurist høyt ansett embedsmann og dommer kaster alle juridiske broer av og stiller seg i spissen for den største forbrytelse i landets historie? En legmann vil kanskje gjette på utbrudd av sinnssykdom. Det er dog neppe forklaringen.

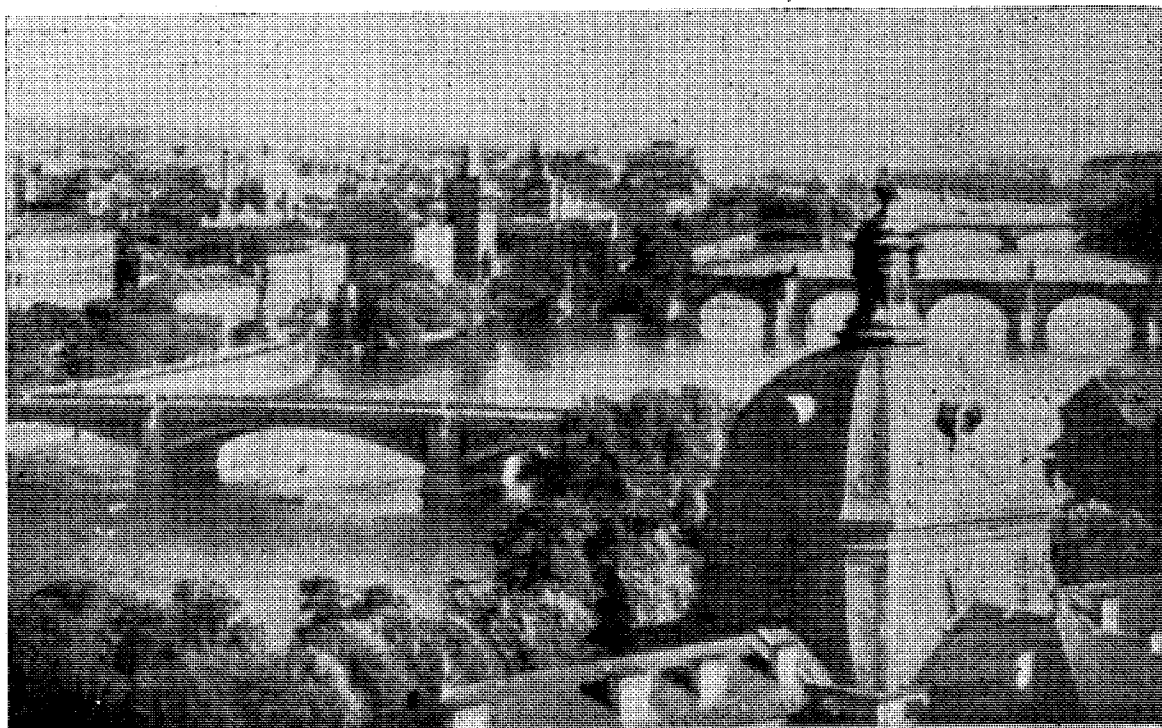
Og hvorfor fikk han til å begynne med så stort følge av fortrinnsvis politikere, hvorav i hvert fall enkelte måtte vite bedre?

IV

Etterat landet var blitt okkupert av den tyske krigsmakt og her var kommet en rikskommissjon (Forts. s. 6).

Den mangfoldige Erik Solem

Det vakre Prag, som også er et sentrum for det røde undergravingsarbeid.

Hamsun „feires“

Henning Kehler skrev i «Politikken» om Hamsun:

«Hans åndelige karat har aldri vært større end da hans folk holdt ham inde-sperret, plyndrede ham og lod psykiatere «observere ham». Dommen over ham var en pøbelddom.»

Et rimelig krav til anstendighet burde vel tilsagt at «hans folk» hadde bedt om forlatelse for pøbelddommen før det ga seg til å jubileumsfeste. Men, nei da, tvertimot ble anledningen flittig benyttet til igjen å bruke sprogets verste uttrykk: «landsforreder» om ham. Man «festet» i alle aviser og i Universitetets aula var det festmøte.

Jeg reiste 30 mil for å være til stede i aulaen for å se og høre hvordan de ville te seg. Jeg hadde bange anelser og det ble da også noe av en makaber forestilling.

Hamsuns familie var der ikke. De hadde låst seg inne på Nørholm, som rimelig er. De hadde vel en forutfølelse av hvordan «festen» ville arte seg. Kongen var der ikke og heller ikke statsministeren. Og en stor del av de reserverte plasser stod tomme. Sigurd Hoel talte. Han kunde ikke la dagen passere uten å fortelle forsamlingen at 100 års jubelantet var landsforreder. Han fremhevet at det var dikteren man nu skulle «festmøtes» for. Mannen forøvrig var åpenbart ikke verdig til det. Etter dette mønster skrev også alle aviser, akkurat som etter kommando.

Hva nu med Hoels egen såkalte nasjonale holdning siden han finner seg kvalifisert til å kaste med stein, riktignok ikke den første stein, men kanskje den tusende? Jeg vet ikke bedre enn at Hoel hørte til den flokken som bragte ulykken over oss i 1940. De med det brukne gevær, de virkelige landsforredere. Det er denne slags folk som regjerer Norge i dag og som finner seg kvalifiserte til å dømme levende og døde.

I denne flokken var Hamsun aldri å finne, men særdeles meget tvertimot. Han som bl. a. skrev det patriotiske kampdikt:

«Det tramper av veldige støvler i øst — tramp frem! Så tidt vaare Fedre stod en imot to. Til tider stred Nordmend foruten Sko. End turde vi ligne dem! Lad trampe de veldige støvler i Øst!

Om dikteren brukte han sprogets aller beste og vakreste superlativer. Det samme gjorde Otlu Alsvik i Drammens Tidende. Men hun skriver noe aldeles forunderlig ved siden av, nemlig: «Tenkeren, kulturfilosofen og politikeren Hamsun var aldri av stort format. Ham er vi ferdig med.» Tenk det Hedda! Hun deler Hamsun midt i to som om tenkeren og filosofen kan grassere for seg selv uten forbindelse med dikteren! Jeg vet om kun et eneste menneske til som har gitt uttrykk for at Hamsun er av ringe format og det er Nationens litteraturanmelder Nils Chr. Brøgger. Men såvidt jeg har kunnet se har han forholdt seg taus ved denne anledning.

En annen skribent skrev: «Det vil gå tusen år før det igjen fødes en mann som Hamsun. Ja, kanskje kommer han aldri mer — — Det er denne gigant som fru Alsvik finner er av for litet format.

Hamsun brukte engang uttrykket «åndelige fotfolk». En annen brukte uttrykket «åndelige småbrukere».

Hvor lenge vil det «åndelige fotfolk» her i landet fortsette med å måle Hamsun med sitt eget lille alenmål?

Knut Sollid

Har du husket

å fornye abonnementet for 2. halvår 1959? Hvis ikke må det gjøres omgående, for nå blir vi nødt til å stoppe avisen til dem som ikke har betalt.

Forbundets landsledermøte 1959

holdes i Lærerinnelagets Hus, Peder Claussøns gt. 4, Oslo lørdag 15. august kl. 10 formiddag.

1. Arsberetning og regnskap.
2. Valg.
3. Fru Olga Bjørner: Fra organisasjonsarbeidet. — Spørsmål og ordskitte.
4. Eventuelt.

Adgang til møtet har alle medlemmer av Forbundet som har betalt sin kontingent for 1959.

Sekretæren.

Ola Furuseth skriver bok

Om livet som flyver for 25—30 år siden

Ola Furuseth: «Livet bakom skyene». Eget forlag.

Alle som har vært med i Nasjonal Samling fra de første kampår av kjenner Ola Furuseth, ildsjelen og kjemperen fra de store skogene i Østerdalen. I tredveårene kjørte han bevegelsens høytalerbil i uopphørlig innsats fra den ene ende av Hedmark fylke til den annen. På møtene innledet han med trekkspillmusikk og ellers fortalte han i korte innlegg tilhørerne hva ungdommen mente om tilstanden i landet.

Men også ellers var Ola Furuseth en allsidig kar, jordbruker, skogbruker, handelsmann, journalist og flyver, for bare å nevne noe av det han har drevet med. Som alle oss andre hadde han en hard tårn under og etter verdenskrigen og som de fleste av oss står han tilbake temmelig ribbet for alt, ikke minst illusjoner. Men en ting kan naturligvis ikke hendelsene ta fra en: bevisstheten om å ha gjort en innsats for det en trodde på og minnene fra denne innsats.

I en liten bok «Livet bakom skyene» forteller Ola Furuseth nå om hvorledes en vernepliktig norsk flyver hadde det for 25—30 år siden. Dengang da «den 2. verdenskrig enda var på lang avstand og myndighetene ikke hadde råd til å kjøpe brukbare feltfly, og ikke hadde råd til å la de vernepliktige fly mer enn 50 timer i året.» Men ungdom er ungdom til alle tider. Den brukte de 50 årlige timene til frisk og uforferdet innsats for folk og land. Det er denne innsats Furuseth forteller om friskt og uaffektet i en bok full av muntre og tragiske hendelser, full av djervhet og av ungdommelig vågemot. At den også er full av berettiget kritikk over tiden og forholdene og litt mindre berettiget hån over eksamener og teoretiske kunnskaper, sier seg selv. Det ville ikke være Ola Furuseth ellers.

Boken er imidlertid frisk og morsom og fortjener mange lesere, ikke minst blant den ungdom som i dag synes å ha glemt både dette å tro på noe og ha mot til å skille seg ut fra den store ensrettede flokken av demokratiske raukoller. O. M.

Arkitekt

HUSTAD

BÆRUMSV. 5, Ø. ULLERN
Telefon 56 61 20 — Oslo

Riksadvokat Andreas Aulie

Riksadvokaten med spesialattest.

Mens jeg bladet i Aschehougs Konversasjonsleksikon II bind fikk jeg side 9 øye på en artikkel om riksadvokat Aulie, Her står det bl. a.: «A nyter stor anseelse og er kjent for sin objektivitet og rettsinnlighet.» Hvorvidt riksadvokat Aulie nyter stor anseelse skal jeg ikke uttale meg om. Jeg må si som sant er at jeg ikke kjenner noe til det. Og er det så at han virkelig nyter stor anseelse, så er det intet å si på at dette uttales i en Konversasjonsleksikon. Derimot er det merkelig at det også står at han er kjent for sin objektivitet og rettsinnlighet, idet det må ansees for en selvfølge at riksadvokaten skal ha disse egenskaper. For sikkerhets skyld fant jeg frem i leksikonet hva det står om riksadvokat Getz, som jo er den mest fremragende riksadvokat vi har hatt her i landet. Men det står intet om at han var objektiv og rettsindig, skjønt det ikke kan være tvilsomt at han var det. Dersom vi undersøker hva det står om de andre riksadvokater tror jeg neppe at det finnes at noen av dem har fått attest for objektivitet og rettsinnlighet som Aulie. Hva kan så grunnen være til at sistnevnte har fått slik ekstra attest? Det må antas at vedkommende juri-

FASCISME I ALGIER

Fra Algier meldes at hakekorset smykker tallrike studentrom i Cite Universitaire. Studentene plystrer og synger Horst-Wessel-sangen. 90 % av alle studentene skal være tilsluttet en fascistisk studentorganisasjon. Det er Voix d'Alsace-Lorraine — Strassburg som meddeler dette.

Kontakt søkes

for utnyttelse av noen mindre arbeids-, lager eller kontorrom, i alt ca. 60 kvm. Stor tomt, telefon, praktisk beliggende ca. 20 min. fra sentrum, Oslo Ø.

Tilbud sendes «Folk og Land».

Løssalg av

FOLK OG LAND

i Oslo

Foruten hos Helge Johannesen, Teatergt. 6 og Ellima, Ole Vigs gt. 13, er Folk og Land nå også å få kjøpt i Narvesens Kiosk i Stortingsgaten, vis a vis Cecil.

Averter i

FOLK OG LAND

diske medarbeider i leksikonkollegiet — antagelig en hjemmefrontmann som har forfattet artikkelen, har funnet det nødvendig å gi ham en sådan ekstraattest fremfor de andre riksadvokater fordi folk kanskje etter forfatterens mening var i tvil om dette spørsmål. Denne mulige tvil ville så forfatteren slå i hjel ved nevnte ekstraattest. Jeg skal i denne forbindelse minne om at det var mens riksadvokat Aulie var såkalt rikspolitistjef at de politiske fanger her i landet etter krigen ble misshandlet og sulteforet uten at de skyldige ble trukket nevneverdig til ansvar. Videre er det på det rene at Aulie liksom hans forgjenger i riksadvokatembedet advokat Arntzen har unnlatt å trekke til ansvar vedkommende skyldige i «hjemmefronten» for mange mord og andre grove forbrytelser, som de begikk under okkupasjonen.

O. H.

Oslo Stigefabrikk

Inneh. ALF T. LUNDE,

Mosseveien 8, Oslo

Tlf. 68 88 17, pris 87 07 79

Skyvestiger oljet m/ caddimerte beslag. Takstier av jern, malertrapper og helshbare loftstrapper.

Tannlege

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2

Tlf. 44 75 54

TANNLEGE MAAMOEN

Hansteensgt. 2

Telef. 44 43 33

Annelise Parow

TANNINNSENING

Trondheim

Gisle Johnsonsgt. 5 - V. Lademoen Kirke — Voldaminde

FOLK OG LAND

HVAENGIG UKEAVIS

Redaktører:

ODD MELSON, ansvarlig
ALEXANDER LANGE**Vel møtt!**

I dag trer Forbundets landsledermøte sammen i Oslo og vi vil gjerne benytte anledningen til å ønske de trauste førkjempere for sannhet og rett vel møtt.

Det er alltid slik at det er de få som driver et verk og som i tidens fylde rekker seirens frukter også til de mange og sløve som faktisk ikke har fortjent dem.

Når det gjelder kampen for en revisjon av den urett som er blitt øvet mot NS-folkene, så har det i sannhet vært en utakknemlig oppgave å gå i spissen. På egen bekostning har tillitsmennene måttet reise til møter og stevner, gratis har de utført det ofte betydelige arbeid innen organisasjonen, og til disse tillitsmenn var det først og fremst kravet ble rettet når det var spørsmål om pekuniær støtte til arbeidet.

Ved siden av disse utrettelige tillitsmenn, har det stått en solid stab av trofaste medlemmer og bidragsytere som har fulgt arbeidet med levende interesse og som naturligvis har vært en nødvendig forutsetning for at det overhodet har kunnet drives et slikt organisert arbeid for å skaffe de domfelte deres rett — om ikke annet så i form av en forandring i folkeopinionen.

Men, så har vi også den store flokken av likegyldige; av folk som gjerne vil kritisere, men selv ikke vil eksponere seg. De skal ingen berømmelse ha. Enten de nå unnskylder sin holdning med den ene eller annen smukke talemåte, om de påberoper seg uenighet, frykt, uvilje til å underordne seg en annen ledelse enn seg selv, håpløshet eller noe annet, så må det slås fast at det er denne store flokk av svikere — nå mener vi det uten anførselstegn — som bærer skylden for at vi ikke har nådd enda lenger i dag.

Vel, vi får naturligvis se dem på seirens dag, når det ikke koster noe lenger, når det ikke er så «farlig» lenger, når de andre, de få, har gjort grovarbeidet. De kommer vel da med de kronene som vi trenger så sårt mens vi står midt opp i kampen. Så ondskapsfulle må vi ha lov til å være, at vi ønsker de iallfall må ha dårlig samvittighet over sin manglende solidaritet, sin manglende støtte og sin golde kritikk når tidens fylde er kommet for dem.

I dag er det de trofaste kjempere som skal hyldes, de mange som møter fra rundt omkring i Norges land som bærere av rettferdskravet, de som går foran, de utrettelige, de som aldri gir opp. Det er ikke så ofte de får en takk, så la oss iallfall gi dem den på denne måte!

Tysklandspengene

Naturligvis holder de tidligere Tysklandsfanger nå på å kløre øynene ut på hverandre i slagsmålet om betaling for den patriotiske innsats. For hvorledes skal millionene fra det angrende Rheinbund fordeles?

Avisene flommer over av innlegg og krav. Den som trodde at en kanskje var villig til å overlate det hele til enker og faderløse og notoriske invalider må tenke om igjen, for er det noe det synes å råde enighet om, så er det at alle som har «sittet inne» skal ha sin del etter dagsbetaling. Vi har sett antydning noe slikt som DM 5 pr. dag, så nå har vi altså også fått tariff for patriotisk innsats!

Men hva så med alt raskepakkert fra okkupasjonstidens fengsler og fangeleire? Hva med de kommunistiske «patrioter» som både dengang og nå står rede til å bruke samme midler som den tyske okkupasjonsmakt i kampen om makten i landet? Hva med alle tjuene og kjeltringene? Skal de også ha sin del av de faderløses penger?

Vel, alt dette får herrene slåss om selv, vi skal ikke blande oss i den kjempekonstert det sikkert vil bli. Men, for oss som selv ikke bare har vansmekket i fangeleire og fengs-

Norge søkte amerikansk hjelp mot britene

Dengang Morgenstjerne snakket sant og intet fortiet

Det gode ved noen få gode nordmenn er at de ikke vil finne seg i all denne sinte patriotiske diktning a la professor Sverre Steen og hans flinke elever med overlevde «historiske» synspunkter, som imidlertid har vært karrierebefordrende

Den gode nordmann, secondløytnant Thor O. Hannevig skriver således i Morgenbladet nr. 267 — 1953:

. . . «Ja, vi har alltid fått høre Regjeringens unnskyldning i 1940, — krigen kom så overraskende.

Gjorde den igrunnen det? I «The Challenge to Isolation 1937—1940», utgitt nylig av The Council on Foreign Relation, New York —

KNUT HAMSUN

Et lite bud ifra alle oss «dømte» til vår store kampfelle Knut Hamsun. Han hadde det sinn og fulgte den linje som hele Norge førte mot «faren ifra Øst», den som rystet hele den siviliserte verden da kolossen kastet seg over vår lille nabo Finland. For dette ble han skjendet av maktøverne, dømt som landssviker og fratatt den formue hans nasjonale åndsproduksjon hadde gitt ham.

Må også vi, hans politiske kampfeller, være med i den store hyldest verden gir hans minne. Der gis dog krefter, som er sterkere enn vold og politisk forfølgelse, nemlig åndens makt.

Den bryter vei forbi dogmer og teser og den er det store håp som en gang skal se oss alle i kjærlighetens lys under hvelvet av Norges fortid og rettferdighet.

Erling Bjørnson.

EUROPAS SKAM

I den gamle europeiske og kristne by Königsberg, som nå er døpt om til Kalinigrad, brukes de kirker som ikke er ødelagt som lagerhus, skur eller «kulturbygninger». Det er disse landrov fra Europa som allverdens venstre-radikale er rede til å oppgi kravet på.

ler, men som direkte er blitt frarøvet vår eiendom, må det være tillatt nå i glødens stund over at «Tyskland har gjort opp for seg» å minne om at det er et annet land som ikke har gjort opp, og det er Norge.

Når skal Norge komme så langt at det følger Adenauer-Tysklands eksempel på dette område?

står det ting som overbeviser en om at vår regjering i desember 1939 måtte være helt på det rene med den overordentlige krigsfare som nettopp Norge var i. Etter å ha stiftet bekjentskap med det gedigne amerikanske verk er det vanskelig å forstå hvordan Regjeringen ikke kunne forstå at Norges krigsdeltagelse var u-unggælig

«I «The Challenge to Isolation» står» — skriver den sannhetssøkende Hannevig i Morgenbladet — «til overflod disse linjer (side 415):

«On March 28 the Norwegian, Mr. Morgenstjerne, presented to the State Department the complete documentation of British-Norwegian relations since January 1940, with special reference to the repeated British threat to take over control of Norwegian territorial waters.»

Og på side 427 står disse linjer som lyder merkelige for den aiminnelige nordmann i dag:

«Minister Morgenstjerne complained bitterly to officials of the State Department that «as the Allies had brought on this war, it was up to them to come and save Norway.»

(Minister M. klaget bittert til embedsmenn i Utenriksdepartementet at «da de allierte har fått i stand denne krig, er det deres sak å komme og redde Norge.»)

Hannevig fortsetter:

«Hvordan kan Regjeringen i alle år under og etter krig-

en hevde at krigen kom overraskende? Men Regjeringen må ikke innbille oss det etterat aktene i «The Challenge» er tilgjengelige også i Norge.» Såvidt patrioten Thor O. Hannevig.

Man kan sikkert gå ut fra at hvis herr Morgenstjerne i dag skulle uttale seg om sin opptreden etter 9. april 1940 vil han ha glemt sin ovenfor gjengitte korrekte vurdering, at det var de allierte som bragte krigen over Norge!

Men historiens løgn ruller nu opp i langsom kino og sannheten seirer, tiltross for kompleks- og karrierebetonte norske historikere med og uten gaseøyne; ikke minst den store LJUGARLARS i skolen, den av Scharffenberg nedlagte rektor, dr. Midgaard.

Aftenposten skriver således under trespaltet overskrift 29. 6. 1959: «NORGE SØKTE AMERIKANERNES BISTAND MOT BRITENE I 1940. Washington 28. juni. NTB — Reuter: Norge søkte amerikansk støtte i mars 1940 som følge av britiske krenkelser av norsk territorialfarvann, men fikk ingen bistand, fremgår det av en dokumentsamling på 800 sider som det amerikanske utenriksdepartement offentliggjorde søndag kveld. Samlingen omfatter rapporter fra amerikanske diplomater og andre dokumenter som belyser utviklingen i 1940, og er et av fem bind som dekker hele året 1940.»

A L.

Til ERLING BJØRNSON

Etter et besøk på Aulestad

Du står der uredå som du alltid stod,
der finnes ingen feighet i ditt blod
og intet svik — du frykter ikke døden.
De som ser ned på deg — d e r e s er brøden
og du har møtt dem med en ærlig tross.
Du er en mann og du er en av oss.

Den som du var vil du bestandig være.
deg smertet bare angrep på din ære.
Du hjemme var i kamp hvor sverdet sang,
men ikke hvor de hårde stemmer klang
og urett, nidd og usseldom var hjemme.
Du kunne kanskje tilgi, aldri glemme.

For du en høvding er og høysinnet du har
fått som en arv fra ham som var din far
og stolt vil kjennes ved sin sønn, den kjære.
Fordi du dette vet, du alt kan bære,
vergeløshet under din samtids dom.
Du er en ek som ingen hugger om!

KAI NORMANN

Hans Egede Nissen:

Telefonkrig og X-rapport

To tjuer på ett marked.

Såvidt en i skrivende stund kan overse den tragedie i Europas historie som heter Winston Churchill, denne generalnevner for engelsk hykleri og ekstraegoisme, har denne ulykkesfugl iallfall en gang på subtile premisser uttalt en sannhet som man bør merke seg. La oss citere denne jernteppets konstruktør fra Teheran, Yalta og Potsdam: «Vestmaktene var selv skyld i en krig som ikke var uunngåelig.» Citat slutt. Vi bør være ham takknemlig for denne frimodige yttring, selv om den beror på en lapsus av en tunge som har sagt så mangt et unyttig ord. Hovedsaken er at ordet er sagt og at den frigjørende sannhet kommer for en dag. Og denne sannhet er kort og godt at Churchill av Cecil-dynastiet og overstatlig agent Franklin Roosevelt er opphavsmenn til den annen verdenskrig og Europas katastrofe med sekundære følger i global målestokk.

Den amerikanske general Wood har avgitt en erklæring datert 4. februar 1941, ifølge hvilken Winston Churchill så tidlig som i 1936 ordrett sa til ham i England: England må snart ta en krig med Tyskland, fordi Tyskland holdt på å bli sterkere enn England kan tillate! Citat slutt. At general Woods referat er riktig, gir en uttalelse av finansmannen Edmund Rotschild ett avgjørende bevis for. Baronens sa såher: Jeg skal hverken sky penger eller utveier for å innvikle det nasjonalsialistiske Tyskland i krig og tilintetgjøre det. Vi vet ellers positivt at den annen verdenskrig var et nøye uttenkt og planlagt foretakende. Der foreligger et overveldende bevismateriale fra så mange hold, at det tør fastslås som bevist at Churchill sa sannheten til general Wood; nemlig at Vestmaktene var selv

skyld i krigen og at den ikke var uunngåelig.

Det er ikke her hensikten å henvise til det enkle faktum at England og Frankrike med et kvarters mellomrum offisielt erklærte Tyskland krig 3. september 1939. Myten har snudd opp ned på den historiske årsaksrekke. Når Tysklands invasjon i Polen for å integrere Danzig og den såkalte korridor i det tyske rike brukes som tvingende grunn, er det bare et påskudd, hva til overflod fremgår av det enkle faktum at England brutalt har latt Polen i stikken og drevet kuhandel med store polske provinser til fordel for Sovjet. Et blikk på kartet er nok til å vise Englands revestreker overfor Polen. Som et kuriosum kan nevnes at en operettefigur ved navn kong Vladislaus den femte av Polen med engelsk bifall drev sitt selsomme spill i London i krigsårene. Han var forøvrig engelsk statsborger. Slik oppfylte England sitt løfte til Polen, så Polen er «endlich verloren». Med Churchills og Roosevelts forente hjelp.

Jeg vil her gjenta Churchills ord om at England var nødt til å ta en krig med Tyskland, fordi det holdt på å bli sterkere enn England kunne tillate og at denne krig var vestmaktene selv skyld i og at den ikke var uunngåelig. Av general Woods utsagn følger at vestmaktene har all skyld for Europas tilintetgjørelse og vi har Churchills ord for at den altså kunne vært unngått. Vi husker alle Hitlers fredstilbud til England i 1939 og 1940. Vi erindrer Rudolf Hess' reise i fly til England. Alt dette er historiske kjennsgjeringer. Nå hører vi trampen av millioner Mongoler fra øst.

Hensigten med det som her skal understrekes er to andre fredsforsøk fra tysk side,

BAK KULISSENE:

General Gamelin har ordet

I BAKGRUNNEN — ENGLAND

16. mars 1936. I de elegante rom i Savoy Hotel i London spiller en diskret musikk til Five-of-clock-teen. De velklede damer og herrer fra «the upper ten» som tilbringer ettermiddagen her, hengir seg med stor nytelse til den innholdsløse samtale som er deres hele liv, men de franske gjester som er kommet fra Paris og som har bodd her noen dager, sitter der med sorgfulle ansikter i den overdådige hotellsal. Den franske ministerpresident Albert Sarraut har sendt sin utenriksminister Flan-

din som like litt som de foran nevnte førte fram. Det første er det initiativ som førte til det som er blitt kalt «the phoney War», telefonkrigen, som pågikk mens kanonene tjet på vestfronten og soldatene tørket sitt tøy på piggetrædsperringene fra høsten 1939 til april 1940.

Englands fremste militær-ekspert kapt. Liddel Hart sier 8. april 1950 om denne eiendommelige krig pr. telefon: Under hele telefonkrigen 1939 — 1940 mellom det britiske og tyske utenriksdepartement ble det ført vidtløftige forhandlinger, hvorunder vi (England) tilbød

(Forts. s. 8).

den og den delegerte ved Folkeforbundet, herr Paul-Boncour til London for å søke å redde iallfall noe ut av den fortvilede situasjon, men herrene har møtt meget liten gjenkjærlighet hos engelskmennene. Ja, de må faktisk si seg selv at herrene i London synes å se på franskmennenes vanskeligheter med åpenbar skadefryd.

«Vi understøttet ikke engelskmennene da de krevet sanksjoner mot Italia», sier herr Paul-Boncour forbitret, «og nå betaler de oss med samme mynt og understøtter ikke oss mot Tyskland! De vil la oss merke at vi helt og holdent er avhengig av dem — de vil bare understøtte oss når vi helt og holdent underkaster oss deres politikk! Jeg ser ingen mulighet mere til å få tyskerne ut av Rhinland.»

Men herr Flandin motsier ham. «Nei, det er ikke slik, min kjære — engelskmennene vil nok hjelpe oss, men de kan ikke. Eden og Churchill har gått varmt inn for vårt syn, at vi må kaste tyskerne ut av Rhinland, men herr Baldwin har ordrett sagt meg: De må ikke glemme at England ennå ikke er ferdig. England må ruste opp, ruste opp og atter ruste opp — så først kan det slå løs. Men når det har rustet opp, slår det også løs!»

Dog heller ikke dette svar til-

TILBAKE FRA MAGINOTLINJEN. Bildet er tatt i Paris da Churchill vendte tilbake fra den omtalte inspeksjon. Til venstre for ham ser en general Georges; en heftig motstander av sin foresatte generalstamus Gamelin.

fredsstillere herr Paul-Boncour. «Ministeriet Baldwins dager er snart talte», sier han, «og hva så?»

«Da blir det fint for oss», svarer herr Flandin, «for hans etterfølger blir herr Chamberlain. De så at jeg snakket lenge med ham igår aftes — og jeg kan forsikre Dem at det er vår mann! Han er helt av vår mening, at man må gjøre ende på tyskerne før det er for sent!»

«Vi har blamert oss forferdelig», sier herr Paul-Boncour rasende. «Vet De hva jeg har hørt her overalt — hos polakkene, hos balkanfolkene? De har ikke lenger noen tiltro til vår styrke. Vi lover hele Europa at vi vil forsvare alle stater, og så var vi ikke engang i stand til å forsvare oss selv! Tyskerne gjør hva de vil.»

«Jeg skal sørge for at det blir siste gang», sier herr Flandin fast, og da han noen dager senere kommer til Paris, medbringer han et viktig papir — avtalen med England om at fra nå av skal de to lands generalstabber samarbeide på det mest intime. For første gang siden verdenskrigen har England gått med på en slik avtale — den krig som Frankrike ikke er i stand til å føre alene skal nå forberedes sammen med England.

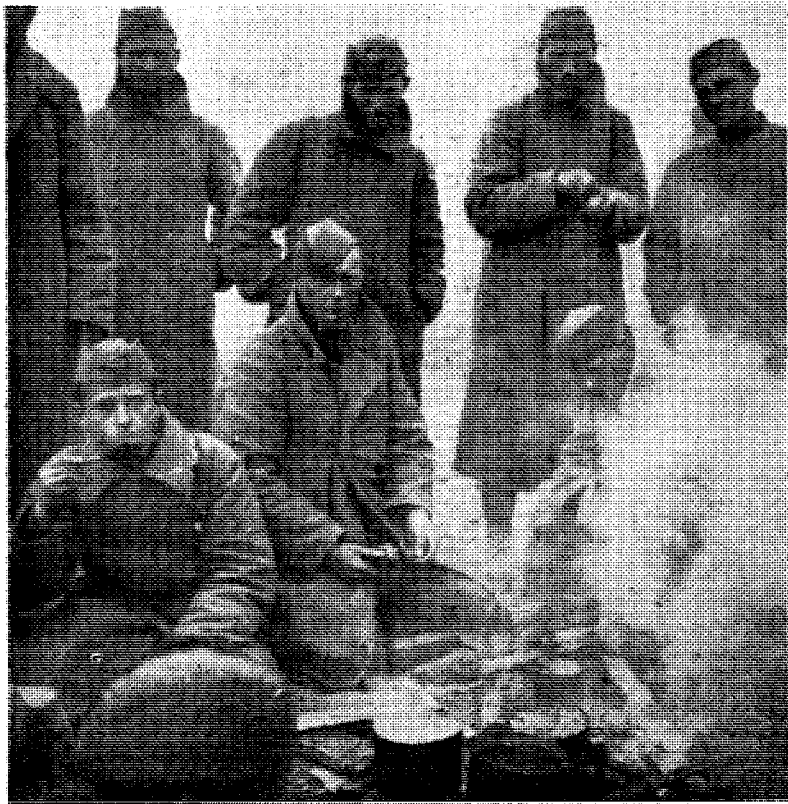
Tre år senere, 15. august 1939, suser fire mektige limousiner, som alle fører en smellende trikolør, med 120 kilometers fart gjennom Elsass. Stillingen er spent, Frankrike har ikke mobilisert med ett slag, men litt etter litt. Krigen er ikke brutt ut ennå, og bøndene arbeider fremdeles med innhøstingen. De ser full av mistro etter de fire store biler — det er slike store herrer fra Paris, eller enda lenger fra, og det betyr intet godt. Og de har rett i sin mistanke, for i den forreste bil sitter ingen annen enn herr Winston Churchill. Han tilbringer angivelig sin ferie i syden, men i virkeligheten inspisierer han Frankrikes østgrense og fremfor alt Maginotlinjen. Hans ledsagere er høye franske militære, blandt dem general Georges, til hvis dyktighet man setter store håp. Nå stanser vognene, Winston Churchill i sin Mackintosh-kappe, sin stokk og sin tykke sigar, stiger ut og forsvinner sammen med generalene inn i de usynlige festningsanlegg, som både franskmenn og engelskmenn anser som det siste verdensunder. Så reiser de videre, til Strassburg ved Rhinen, og da de står ved bredden, sier Winston Churchill etter hurtig å ha tatt den elsaske sigarstump som han nå røker ut av munnen: «Dette er altså Storbritannias grense!»

*

(I neste nummer begynner vi på avsnittet: Paris — London — München.)

Vor tids voldsherredømme!

Av Niels Nielsen, København

Verdenskrigens seirherrer.

Det synes at være en uskrevet Lov for de Omveltninger i Folkenes Historie, som ryster de gamle Forhold i deres Grundvold, og derved skaber nye Tilstande, at de endnu aldrig har afkastet Tyranniets Aag, men blot væltet det over paa den anden Skulder. Stuarternes Kongedømme i England styrtes 1642—49, og igjen 1688, ved en voldsom Folkebevægelse, der havde til Maal at indskrænke Kongemagten og derigennem sikre Folkets Skattebevillingsret. Staten, den mest intolerante Institution der findes, lagde dengang, lige saa vel som i vor moderne Tidsalder, ved sit Beskatningssystem Beslag paa Borgernes Ejendom.

I Frankrig kaldes Perioden 1789—99 for den store Revolution. Den demokratiske Epoke, der for ca. 150 Aar siden tog en Begyndelse i de europæiske Lande, den saakaldte Folkesuveranitet, fik til Følge, at den ikke blot ikke har forbedret den menneskelige Kultur, men korrumpert den. Alene den bærer Skylden for den kompliserte Misere, bestaaende af sociale og politiske Forviklinger og Vanskeligheter, som er karakteristisk for Tiden fra den franske Revolution til den nyere Verdenshistorie. Den demokratiske Materialismens Sejrsgang igennem Samfundene har gjort den enkeltes Tænkemaade, Livets subjektive Side, mere og mere plebejisk. Skik og Brug, Tale og Gebærder, alt det, der for 200 Aar siden gav Livet dets indre Værdi, er bleven simple og mere vulgære, hvilket

skyldes at de lavere Lag er trængt op, medens samtidig alle Kredse tilsyneladende er bleven mere raa.

Den franske Forfatter

Chamfort (1740—94), der sluttede sig til Revolutionen, giver desuagtet følgende Karakteristik af Nationalforsamlingen af 1798: «Giver man Agt paa de fleste af de Delegerede, faar man det Indtryk, at de kun har ødelagt Fordomme for selv at skaffe sig Fordomme, akkurat som Folk der river et Hus ned bare for at faa Byggemateriale —». Da han saa Indskriften, som var anbragt paa Husfacaderne overalt i Paris, med det bekendte Feltraab: «Liberte, Egalite, Fraternite ou la Mort», bemærkede han hertil: «C'est la Fraternite de Cain!» Hvilket paa dansk omtrent kan oversættes til: «Dette er Broderskabsmord».

Det engelske Imperium, der hidtil har repræsenteret den europæiske Civilisation ude i den store Verden, er ifærd med at miste sin Anseelse som asiatisk Stormagt. Lige siden «Den store Elisabeth» i 16. Aarhundrede beklædte Englands Trone, har Englænderne udviklet et næsten fuldent Mesterskab i den kolde Beregning og det

To mord i en rød fangeleir

Østerdølen Birger Furuseth forteller om sine opplevelser under 8 års straffarbeid i Sovjet

Birger Furuseth: Jeg var spion mot Sovjet og ble grepet.» Eget forlag.

I begynnelsen av april måned 1945 ble den 19 år gamle østerdøl Birger Furuseth landsatt fra en tysk ubåt bak de russiske linjer i Nord-Norge. Han var assistent hos en eldre kamerat, og hensikten var gjennom en radiosender å holde tyskerne underrettet om de russiske troppebevegelser m. v. Det var Birger Furuseths første oppgave som spion og det ble også hans siste, for både han og hans kamerat ble knepet av russerne før de hadde

fått sendt en eneste melding, og så begynte en uopphørlig vandring gjennom de røde fangeleire. Først i 1954 lykkedes det familien her hjemme ved hjelp av de norske myndigheter å få ham fri-gitt.

Vi har lest og hørt så meget om forholdene i de russiske konsentrasjonsleire. Nå har vi anledning til å høre om det fra en av våre egne, for Furuseth har i disse dager sendt ut en bok på eget forlag: «Jeg var spion mot Sovjet og ble grepet», hvor han beretter om sine uhyggelige opplevelser og sin nesten mirakuløse redning.

Det som i første rekke synes å kjennetegne de russiske fangeleire er det anarki som råder i dem. Også her hjemme prøvet en seg jo på å praktisere bolsjevikk-systemet med å blande politiske fanger sammen med kriminelle, dels for riktig å ydmyke dem som var satt inn for sin politiske tros skyld og dels

(Forts. s. 7).

En svensk røst til Hamsun-jubileet

Det svenske ukeblad «Fria Ord» har viet Hamsun-jubileet en bred omtale. I en artikkel i bladets nummer for 1. august heter det bl. a.:

«Tilbake står det faktum at Knut Hamsuns mektige personlighet og dypt menneskelige kunst til slutt seiret over løgn, demagogi og gemenhet. Og dermed har en, får vi håpe og tro, fått det norske folk til å ta det første avgjørende skritt til en revisjon av hele det vanvittig falske og skammelige «rettsoppgjør» etter krigen, som rammet titusener av norske medborgere like uskyldige som Knut Hamsun. Visselig har det i norsk presse i den siste tid vært heftig benektet at en oppreisning for Hamsun som dikter skulle være ensbetydende med en

oppreisning som ærlig norsk patriot og enda mindre at en rehabilitering av Hamsun skulle innebære noen forpliktelse til revisjon av de urettferdige dommer over tusenvis av andre nordmenn. For vår del svarer vi til dette: Dikteren Hamsun trenger ingen rehabilitering, mennesket Hamsun heller ikke. Men den hatforblindelse slekt av dverger som forgrep seg på hans storhet og på selve rettens hellige idé, den har så meget større grunn til nå å søke å rehabiliterer seg og vaske av seg den skam som den fikk over seg for fjorten år siden.»

*

Her hjemme har det naturligvis vært stor stas med bred omtale av dikteren Knut Hamsun i alle aviser, med festmøte av de to forfatterforeninger og med en rekke nye Hamsun-utgaver fra Gyldendal, for bare å nevne litt av de ovasjoner som nå blir «landssviker» til del. Ellers er pressen som kjent så forsiktig at den ikke med god vilje omtaler en fhv. NS i sine spalter, som øyensynlig er forbeholdt rødere venner.

Også i utlandet vies jubileet en bred omtale. Det tyske tidsskrift «Deutscher Aufbruch» og det østerrikske «Wegwarte» bringer en stor artikkel av redaktør Odd Mel-som: «Knut Hamsun — Patriot, Nobelpreisträger und Landesverräter. Einige Betrachtungen über eine Jahrhundertfeier.»

Knut Hamsun som æresgjest ved journalistkongressen i Wien 1943

To kommunistagenter forteller

(Fort. fra s. 1).

inn gjennom tre kanaler: Over Warszawa til Sverige, Danmark, Norge og England. Over Prag til Østerrike, Jugoslavia, Italia og Sveits. Over Øst-Berlin til Vest-Tyskland, Belgia, Nederland, Luxemburg, Spania og Portugal.

I nedenstående artikkel forteller baronesse Olga von Barényi — som selv lever som tsjekkisk emigrant i München — om et fantastisk intervju hun har hatt med to kommunistiske agenter fra Prag som hun tilfeldigvis traff på gaten. Artiklen er så lang at vi må dele den i to. Her kommer første del:

I.

Det var tidlig ettermiddag 3. juli. Det var en morderisk varme og gatene var som utdødd. Den som ikke var nødt til det viste seg ikke uten dørs. Jeg var nødt til det, men jeg løp fort for snarest mulig å komme tilbake til mitt kjølige rum. Dessuten løper jeg alltid fort når jeg er rasende. Når man leser lizenspressen i Bundesrepublikken, må en bli rasende og jeg er dessverre nødt til å lese den for jeg er journalist.

På hjørnet av Possartstrasse, like utenfor huset mitt, støtte jeg sammen med en mann som bar en stor pappeske som det drysset spraglete bønner ut av. Han mønstret meg, men klappet så sammen munnen som allerede hadde åpnet seg til et par skjeldsord. Så satte han pappesken på fortuet og rakte meg begge hender, som ikke var helt rene. Nå kjente jeg ham også igjen. Denne mann var engang en ganske kjent sanger i Tsjekkoslovakia, en sanger som hadde mange beundrerinner på grunn av sin gode figur og sitt vakre ansikt. I dag er han tykk og upleiet, og stemmen er spist opp av utallige amerikanske sigaretter. Han omfavnet meg stormende midt på åpen gate, slik at en måtte tro at vi var to gamle venner som møtte hverandre etter lang tids forløp. Det var akkurat det motsatte som var tilfelle, for denne mann er kommunistisk spion. Stolt snudde han seg til sin ledsager, først nå la jeg merke til at han ikke var alene, og sa høytidelig: «Der er hun, der er «die Barényi!» Hans ledsager strålte i alle farger. Gul skjorte, grønn vest, lysebrune bukser, hvitblå sko. Ingen ville ha trodd at denne mann tidligere var offiser. Men når man snakker med ham i lengere tid, så forstår man at man har med en meget slud og meget dyktig Abwehr-offiser å gjøre.

Min «venn», sangeren, grep ned i pappesken og rakte meg en eske sardiner i olje. «Istedenfor blomster, for jeg er bare en stakkars flyktning. Jeg har nettopp vært hos disse svinehundene i «Amerikanske Fond» og dette er en Care-pakke som jeg har fått der. Penger får en aldri av disse hundene. Jeg skal straks omsette pak-

ken hos jødene i Möhlstrasse og så bærer det opp i Hofbräuhaus (ølrestauranten).» Möhlstrasse kan ikke nettopp glede seg over noe godt rykte, hverken i München eller for den saks skyld i Bundesrepublikken. Der duver skjeggete polske jøder i flekkete kaftaner sine forretninger, som politiet dessverre interesserer seg altfor lite for, formodentlig for ikke å bli mistenkt for å være antisemiter. Imidlertid kan en kjøpe og selge alt i Möhlstrasse. Falske dokumenter, «varme» (stjalne) amerikanske sigaretter og mange andre ting som man hverken kan kjøpe eller selge i vanlige forretninger.

Sangeren trakk frem et par nesten nye sko av esken, også en gave fra «Amerikanske Fond». Han trakk av seg sine hullede sko og kastet dem ut på gaten. Så trakk han på seg de nye sko og sa: «Skriv om dette, fru Barényi! Dette har den fordømte emigrasjon gjort meg till! En lurvet, dårlig fyr, en tigger, en slyngel! Javel!»

«Men driver De ikke Deres yrke lenger da?», spurte jeg leende, for fyren var virkelig komisk i all sin bedrøvelse.

«De mener som spion? Mellom oss sagt, så vet De jo at man ikke kan hoppe av et hurtigtog uten livsfare. Når vi har truffet hverandre slik tilfeldig, fru Barényi, hvorledes ville det så være om vi gikk på en kafé for å snakke litt gemytlig sammen?»

Godt, jeg gikk sammen med de to kommunistiske spionene, for det er ikke ofte en får anledning til å være i så interessant selskap. Folk snudde seg etter oss, men ingen ante hvem disse to underlige herrer var. Vi satt fredelig sammen ved et bord og jeg tenkte på hva vel mine norske venner ville si hvis de så meg sitte slik og pludre gemytlig med disse farlige kommunistagenter. For det første ville de formodentlig spørre hvorfor jeg ikke straks sendte bud på politiet. Det ville hjelpe lite, eller retttere sagt absolutt ikke tjene noen hensikt. Jeg har muntlig, skriftlig og i mine tallrike avisartikler henvist til mange kommunistiske agenter i Bundesrepublikken, jeg har som regel nevnt dem ved fullt navn, men aldri har det skjedd noe som helst. De kommunistiske agenter arbeider for et syns skyld også

for tyskerne og amerikanerne, og på det vis er de beskyttet. For det annet ville vel mine norske venner spørre om jeg ikke var redd for å sitte i et nesten tomt vertshus med to slike kjeltringer.

Sangeren fortalte imens om en ny aksjon som det kommunistiske regime hadde satt igang som følge av min bok «Prager Totentanz» og mine avisartikler. Nå er jeg ikke mere en løgnerske og en falskner, slik som Prag kalte meg i kringkasting og presse bare for noen måneder siden, men et stakkars forført offer for de tyske nynazister. Ikke lenger «den uinteressante person som har en smule talent», men en stor forfatterinne som det er synd på.

«Hvorfor skifter Prag taktikk mot meg?» ville jeg vite.

«Fordi De er for kjent, fordi tsjekkerne ikke vil tro at De lot Dem kjøpe av naziene. Alle kjenner jo Deres holdning under krigen, alle vet jo at De kom for den tyske folkerett. Man tror altså på Dem og ikke på de kommunistiske propagandister. Nå fremstiller altså Prag det slik at De er et offer for de tyske utpressere. Forstår De det?»

«Ikke helt. Si meg, vilde det ikke være enklere om Prag lot meg drepe som en ubekvem person? Det er jo så mange som er døde av dem som var ubekvemme for Prag.»

«Det stemmer nok, men De er dessverre for kjent og De har et godt navn. Hvis vi tok livet av Dem ville det bli altfor mye bråk. Dessuten koster et mord temmelig mye.»

«Hvor mye omtrent?» Oppvartersken som bragte meg min annen limonade trodde formodentlig at her satt det to likesinnede mennesker og underholdt seg med hverandre om likegyldige ting.

«Det kommer litt an på. For skuespillerinnen Stepnickova (jeg har skrevet før om denne hendelse i Folk og Land) fikk mannen — ja De vet jo hvem jeg mener — sikkert sine hundretusen mark. For småfisk betaler man mellom 2.000 og 10.000 mark. Som sagt, et mord på Dem ville bli for dyrt. Jeg ville for eksempel forlange for Dem — — —»

«Ja, kunne De ta livet av meg slik uten videre?»

«Naturligvis, hvis det så

Gåten Erik Solem

(Fort. fra s. 1).

sær til å vareta Tysklands interesser, gikk herr Solem i tjeneste hos det tyske Abwehr og ble oppført i dettes kartotek over agenter under dekknavnet «Agent nr. 15». Hans rapporter ble straks sendt til Berlin og lagt til grunn for den tyske regjeringens politikk i Norge.

Under en sak mot en tysker, som kjente til dette forhold, gjorde denne oppmerksom på det og påstod av samme grunn «lagmann» Solem kjent inhabil som dommer. I «lagrettens» avgjørelse av dette habilitets-spørsmål deltok herr Solem selv. Han kan som H.r.dommer ikke ha vært uvitende om at dette var utilbørlig og at det gjør kjennelsen, som gikk ut på at han var habil, verdiløs.

I dette spørsmål kunne det vært fremført et for Herr Solem meget farlig vitne, nemlig herr Solems foresatte i Abwehr, Dr.

Herbert Noth. Denne var forsiktigvis i motsetning til f.eks. Dr. Latza i hui og hast sendt til bakte til Tyskland. (Dr. Latza ble holdt tilbake her i lang tid, dømt til døden, men frikjent av Høyesterett i henhold til Folkeretten). Man hadde sørget for at Dr. Noth ikke var innen rekkevidde.

V

Straffelovens paragraf 86 første ledd lyder således:

«Med hefte i minst 3 år eller med fengsel fra 3 år inntil på livstid straffes den som rettstridig bærer våpen mot Norge eller som under krig, hvori Norge deltar, eller med sådan krig for øye yder fienden bistand i råd eller dåd eller svekker Norges eller noens med Norge forbundet stats stridsevne.»

Der reiser seg herav det spørsmål: Hvilken forklaring har herr Solem gitt sin «lagrett», som førte til at denne avsa-

mätte være, men ikke frivillig. Men hvilken agent kan gjøre det han vil eller det han ønsker? Man får ganske enkelt en ordre og — — —»

Nå blandet den tidligere tsjekkiske spionasjeoffiser seg i samtalen. Han hadde hittil ikke sagt noe. Saklig og kjølig som om det dreiet seg om prisen på en kalv eller en malsékk, sa han:

«Det ville ikke spille så stor rolle med prisen for Dem. Man har allerede flere ganger overveiet om man ikke skulle rydde Dem av veien. Men hver gang ble planen forkastet. Jeg var selv for det, det vil si for Deres død, men dengang befant jeg meg i en både finansiell og åndelig krise. Man hadde hjemme hos meg arrestert min gamle far fordi det var gått galt for meg med et oppdrag her. Man benyttet det som utpresning, jeg måtte utføre det mest skitne arbeid.»

«Mord?»

«Ikke direkte, men bortførelser, og det kommer omtrent ut på det samme. Den gang tenkte jeg på Dem. Jeg ville bytte Dem ut med min fars frihet. Kan De forstå meg?»

«Visselig. Og hva gjorde Prag?»

«Prag av slo det. Like overfor Dem driver Prag den åpne dørs politikk. De skal reise til Prag frivillig, eller i det minste halvveis frivillig. Den døde Barény har liten verdi for Prag, men så meget mere den levende.»

«Det var altså derfor fru Buschova fra Radio Free Europa bad meg så ivrig om å reise med henne til Prag? Hun svor ved sine barns sunnhet at det ikke ville hende meg noe i Prag. At jeg ville få alt i Prag, penger, berømmelse, fred.»

Helena Buschova, en gang den vakreste kvinne i Prag og filmskuespillerinne, var Lida Barovas største konkurrent. Hennes karriere gikk overstyr under krigen på grunn av hennes jødiske herkomst. Heller ikke etter krigen hadde hun hell med seg og så kom hun til Radio Free Europa. Men en dag sto hun igjen foran mikrofonen i Prag, forøvrig på samme måte som mange medarbeidere i denne private amerikanske sender, som likevel går for å være antikommunistisk.

«Buschova har ikke løyet for Dem. Det ville bestemt ikke hende Dem noe i Prag, iallfall ikke foreløpig. De ville bare måtte tale i Pragerkringkasteren.»

«Jeg kan så levende forestille meg hva jeg under disse omstendigheter måtte si i Pragerkringkasteren. Betyr dette altså at jeg ikke er i fare?»

«Fare er et ord for legmenn. Foreløpig er De ikke i fare, men hvis De var ved grensen eller i Berlin — —»

«Har De da lov til å advare meg?»

«Jeg sier Dem bare det De selv vet. Forøvrig er heller ikke en bortførelse fra grensen eller fra Berlin så liketil. Ved en bortførelse medvirker som regel tre til fire personer, slik at planleggeren av bortførelsen har medvitere som under visse omstendigheter kan presse ham. Det betyr at medviterne som oftest får et kort liv.»

Olga von Barényi.

*

Vi bringer fortsettelsen av det interessante intervju med de to kommunistagenter i neste nr. Fru von Barényi spør blant annet hva de mener om etterretningstjenesten i de vestlige land.

Ny bok

i Folk og Lands Boktjeneste:

BIRGER FURUSETH: Je g var spion mot Sovjet og ble knepet.

Pris heftet kr. 12.—.

Sendes portofritt mot forskuddsbetaling eller mot oppkrav med tillegg av porto og gebyr.

Skriv til FOLK OG LANDS BOKTJENESTE, postboks 3214, Oslo (Postgiro 16450).

kjennelse for at han var habil som dommer. At de objektive betingelser for straff for landsforrederi foreligger kan enhver se. Altså må hans forklaring enten ha gått ut på, at han ikke anså landet for å være i krig, (men okkupert) eller at han hadde tatt denne tjeneste for å tjene sitt land. Ifølge alle hans dommer var landet i krig. (Retten finner det bevist at tiltalte visste at landet var i krig» osv.). På det grunnlag kan han altså ikke være kjent habil. Heller ikke på det annet grunnlag kan han sitte tildoms over og dømme quislingene til straff, endog døden, da deres hensikt med handlingene under okkupasjonen var den samme, å tjene sitt land, og de anså heller ikke landet for å være i krig.

VI.

Forklaringen må være en annen. Var man gått frem etter lov og rett og hadde kjent ham ugjeld som dommer, hva han var, vilde det bli en skandale av dimensjoner. Rettsoppgjøret måtte falle sammen allerede i fødselen, hvis hans forhold til tyskerne allerede da var blitt kjent, og tatt til følge, og herr Solem selv hadde måttet bytte dommerstet med tiltaleboksen etter straffelovens § 86. Landsvikanordningen ville vært overflødig for hans vedkommende.

Risikoen for en slik utgang var stor, for stor for noen hver. Der ties da også hårdnakket til disse unormale forteelser. Derfor deltok han selv.

VII.

Man kommer vel forklaringen på herr Solems skritt i de dager nærmerer ved følgende alminnelige fenomen i den tid.

Da det etterhånden syntes klart at vestmaktene ville vinne krigen, ble man her i Norge vitne til en «arsiktsløftning» av formidable dimensjoner. Det gjaldt for noen hver å etablere seg som «god nordmann» på beste vis. De som hadde prostituert seg verst ble også de vänste hetsere. Det mest avskrekkende eksempel, hvis da noen kan overgå agent nr. 15, var forfatteren av «Folkedommen over NS». Den bragte ham avlad og storkors, riktignok, men reddet ham alikevel ikke fra å bli innhentet av Nemesis, endog i levende live. I nekrologen over ham ble dette skrift blant hans litterære arbeider ikke nevnt. Boomerangen var vendt tilbake.

Den for «retts»-oppjøret spesielt oppnevnte riksadvokat hadde drevet sin inkassovirkosomhet ved å angi til myndighetene at hans debitor stod iferd med å rømme til Sverige. Det førte til en opprulling av såkalte motstandsfolk med påfølgende skytning av endel av dem. Man har sett den forklaring, at vedkommende ikke kunne tenke seg slike konsekvenser. Neivel! Det er kanskje ikke enhver gitt å ta slike muligheter med i betraktning, selv om han anser landet for å være i krig, men det gjør vel ikke saken bedre. A drive angiveri til fienden for å få tak i noen penger er neppe god sakførerskikk og helst ikke av «gode» nordmenn.

Også herr Solem fant det fornuddent å ta skritt til å dekke sin agentvirksomhet.

VIII

Tidens skriftkloke var imidlertid ikke enige om fremgangsmåten for sine patriotiske tiltak. Grunnlovens § 97 lyder således: «Ingen lov må gis tilbakevirkende kraft».

For å komme over dette hinder, ble landssvikanordningen sagt å være et formildende tillegg til str. § 86. Det røper en ganske optimistisk tillit til den alminnelige manns formodede mangel på dømmekraft. Nu, agent nr. 15 gikk i hvert fall ikke på den, men foreslo for sitt vedkommende, at man skulle «fortolke» ovenstående paragraf «rommelig». Det er ikke helt ukjent, at der forsøkes innfortolket i en paragraf noe, som man vet, at den ikke inneholder og så etterpå «fortolker» det ut igjen. I god tro har han således ikke vært.

IX

I en av de saker, som herr Solem administrerte gjorde forsvareren oppmerksom på, at tiltalte hadde reddet en del dødsdømte motstandsfolk ut av døds-cellen, hvor de etter dommen allerede var anbragt. Hertil bemerket administrator, herr Solem, uten å avvende aktors svar: «Det er ikke mer enn hans plikt.» Riktig! Det er ikke mer enn enhver nordmanns plikt overfor lnadsmenn i den situasjon, uten hensyn til hva vedkommende hadde gjort. Men, var ikke agent nr. 15, hvis innflytelse nådde helt til Berlin og hvis ord ble tillagt betydning der, den allernærmeste til et

Fra Telemark

Telemarks avdelingen av Forbundet hadde eit sers vellukka møte på Akkerhaugen den 15. april. Då F. og L. enno ikkje hev havt nokor melding herum, vel nermast ved en skjødelslshet av vedkomande som skulde sendt opprit frå møtet, lyt under-skrivne sende nokre opplysningar, um det enn er mykje «post festum», men vel like nytt for bladets leserar for det. Dei «utstøtte» er no ikkje somna heilt av i det verste «nazireir» (Bø) i heile Agder bispedøme som presten Bolling skreiv.

Fylkestillsmannen hadde fått nemnda i Nesherad. Ragnvald Kristoffersen og lærar Jon Evju, til å stå for tilskippingi, som vart halde i Nordsjø turistheim. Desse to hadde nedlagt stort arbeid, for at få alt så huglegt som mogelegt i dei gjesterom, der alle, av tenarskapet, vart mottekne med vyrdnad. Der var framnøtt folk frå Bø, Nes, Sauherad, Lunde og Heddal. Frå Skien vilde og fleire møtt, men då møtet vart halde ein yrkjedag pas-

slikt skritt? Det forlyder intet om, at han noengang gjorde et forsøk, når hans medpatrioter kom i tilsvarende vanskeligheter.

Der er vel mange av dem som av Quisling og hans folk ble reddet fra døden, som ikke visste eller vet hvem de spesielt har å takke for at de lever den dag i dag, men noen gjør det. Ingen, d.v.s. nesten ingen, der er unntakelser, har takket for hjelpen. Det er ganske alminnelig folkeskikk, å gjøre det. Men kanskje de og deres pårørende, som kom og ba om hjelp, iallfall har fått en liten forståelse av, at det under en okkupasjon — eller krig om man vil — er heldig å ha landsmenn, som har innflytelse nok til å kunne hjelpe dem — og gjør det.

X

Kort før sin død innfant herr Solem seg i fengslet på Akershus for å tale med sine ofre. Også dette usedvanlige skritt må ha en forklaring. Det var vel «Ettertankens kranke blekhet», som hadde meldt seg. Besøket var ikke vellykket. Umiddelbart deretter la han seg inn på sykehus og kort tid etter meldte avisene, at han var død. Dødsattesten lød på kreft!

Overfor quislinger, som en tid forut var kommet i forbindelse med ham, ga han uttrykk for at «retts»-oppjøret var glidd ham ut av hendene, at han m.a.o. tok avstand fra de utskielser, som han selv hadde satt i scene.

XI

Det er «pussig» å se, hvor meget folk tåler av humbug og rettskrenkelser, når de bare blir vant til det.

OLAF HOLM

TO MORD - -

(Forts. fra side 5).

fordi en naturligvis visste at under slike forhold ville de kriminelle fanger som var gamle fengselsfugler terrorisere og misshandle de politiske. I selve det sovjetiske moderland, hvor også de norske politikere og det norske politi hadde lært metoden, var det hele naturligvis satt ganske anderledes i system enn her hjemme, hvor det viste seg umulig å opprettholde denne sammenblanding av politikk og kriminelle forbrytelser. De brutale kriminelle fanger i Sovjet førte et fullstendig redselsregime i fangeleirene, stjal og myrdet og misshandlede de svake som ikke kunne ta igjen. Og bortsett fra det harde arbeid som ble krevet av fangene, var det den dårlige ernæring, ja den direkte utsultning som var det store og evige spøkelse. Sulten tynte helse og liv ut av fangene etterhvert. Dels var den kalorimengde som var tiltenkt den enkelte hardt arbeidende fange helt og holdent utilstrekkelig selv for stillesittende folk og dels stjal og underslo funksjonærer, voktere, tillitsmenn og medfanger alt de kom over. Av den lille rest, tok så de kriminelle fanger sin blodtoll hvis en ikke var i stand til å verge seg mot disse råttassene som ikke vek tilbake for noe.

Vi anbefaler alle som vil vite sannheten om de russiske fangeleire å lese Birger Furuseths bok. Den kan bestilles gjennom Lands Boktjeneste.

sa det ikkje med togtidene for dei å koma.

Ragnvald Kristoffersen var møteledar. Fru Olga Bjoner, som langtfra var heilt frisk, møtte tiltrods fram og holdt eit klårt og greit foredrag um organisasjonsarbeidet. Kraftig håndklapp etterpå. Ei kjent bondekvinne i Hjartdal, som vilde møtt fram, men fikk sjukdom i heimen fekk soleis ikkje høve til å møte, skreiv til meg etterpå: «Jeg synes fru Bjoner er både motig og flink. Hun er da ingen ungdom lenger. — Ja, eldre blir vi nogen hver.» Fleire hadde ordet etterpå til meningsutveksling um samskipningsarbeidet, um stoffet i bladet vort m. m. Årspengar til «Forbundet» og bladpengar vart greidd. Det vart og sagt at «Forbundet» burde sende ein taler til Telemarks landsgymnas i Bø, som det hadde gjort til den Tekniske høgskule i Trondheim. Før møtelyden skildes, sat dei samand ved eit veldekket bord, der samrødene gjekk kvitt.

Fylkestillsmannen

Som en prøve gjengir vi nedenfor et avsnitt av boken som forteller hvorledes det gikk Furusetth da han ble innlagt på fengselsykestuen etter å ha forfrosset bena under skogsarbeid i 30—40 graders kulde:

«På dette sykehus var tilstandene elendige. Enda sykehuset lå midt i skogen var det streng vedrasjonering. Det var bare tillatt å fyre til enkelte tider i døgnnet, og pasientene lå alltid og frøs under noen tynne ulltepper.

En natt ble det lagt en pasient ved siden av meg, som hadde et brutalt utseende. Han spurte meg om jeg hadde tobakk, og tilfeldigvis hade jeg litt som han fikk av meg. Så begynte han å fortelle, og jeg forsto snart at jeg hadde den beryktede «Basen» ved siden av meg! Han hadde ialt 32 mord på samvittigheten, fortalte han. Den natten lå han og lo og fortalte om alle mordene han hadde begått både i fangenskap og som fri. Han hadde drept både kvinner og menn, og senere skulle jeg selv være vitne til at han begikk to mord. Han var bare 23 år gammel og meget kraftig. I hele sitt liv hadde han aldri gått på skole. Han hadde bare drevet med tyverier, ran og mord. Den gang fikk en morder straffarbeid, men etter at MaJenKöv kom til makten ble det innført dødsstraff.

Da jeg kom ut av sykehuset var benene ennå ikke grodd. Jeg ble satt i skogsarbeid med en gang. En dag møtte jeg «Basen» som spurte hvordan det gikk. Jeg svarte at jeg var sulten, og han svarte at det skal vi snart ordne. Han gikk bort til luken hvor maten ble utlevert og hugg en kniv i disken og forlangte mat av kokken. Kokken våget ikke nekte og «Basen» fikk en stor bønne med grøt og fett. Men kokken måtte ha mumlet noe til de andre på kjøkkenet som «Basen» hadde hørt mens han sto og lyttet i vinduet, for han sprang plutselig inn i kjøkkenet. Kokken løp for livet, men «Basen» tok ham igjen og hugg kniven i ham mens han løp. Kokken stupte, og mens han lå på gulvet hugg «Basen» gang på gang kniven i kokken, mens han ropte at du har fortjent en bikkjedød.

Etter at han hadde drept kokken snudde han seg rundt og spurte om det var noen som hadde sett noe. Ingen våget å svare.

Det andre mord hendte en morgen vi skulle ned og spise frokost. Maten ble utlevert etter tur og jeg sto i den før-

Forts. side 8.

Vor tids voldsherredømme -

(Forts. fra s. 5).

passer for en Engländer, beslutter han at kalde det for Synd eller Usandhed.

Den saakaldte engelske Renaissance, som naaede sit Højdepunkt under den før nævnte Elisabeth, der i sin Regeringstid havde et Par sorte Punkter, nemlig de to Henrettelsesprosesser mod henholdsvis Statholder i Irland, Robert Essex og den skotske Dronning Maria Stuart, har udviklet en Menesketype, som er en Slags Blanding af det utøjlede Ur-menneske og den moderne Engländer, en Krydsning mellem energisk og betænksom Saglighed og vild, dumdristig Eventyrlighed. Købmændene er faktisk Sørøvere, som først paa egen Haand, og senere med Støtte af kongelige Privilegier plyndrede det fjerne Østens og Vestens Kyster, før derefter med disse som Basis at grunde Kolonier og indlede Handelsforbindelser.

Det var med eet Ord: Piratvæsen under Statens Overhøjhed og med Deling af Profitten. Var der Krig, kaldte man det Kaperi. De store Admiraler, Verdensomsejlere, Erobrere og Kolonisatorer var ikke andet end Korsarer. Noget lignende var Handelskompagnierne og de koncessionerede Selskaber til Udbygning af oversøiske Lande. Smugleri, Sørøveri og Slavehandel har staaet Fadder til den engelske — og dermed til hele den moderne Kapitalisme.

Den anden Verdenskrig, den europæiske Storkrig, der kom til at omspænde hele Verden, burde, i Stedet for Tysklands fuldstændige Afvæbning med forudgaaende betingelsesløs Kapitulation, være avsluttet med en Sejr for Rigskansler Adolf Hitler's gigantiske Plan om en germanisk og vesteuropæisk nationalsocialisme.

Det var Præsident Roosevelt, der rettede det dødbringende Slag mod Nationalsocialismen ved sin skæbnesvangre Agitation for at presse den amerikanske Krigsproduksjon i Vejret for hurtigst muligt at kunne ile de Allieredes Hære til Hjælp i deres Bestræbelser for at knuse det nationalsocialistiske Tyskland.

Roosevelts ophidsende Propaganda resulterede i at han fik indbildt det amerikanske Folk, som nødig anden Gang vilde deltage i en europæisk Krig, at blev Nazismen og dens Ledere ikke totalt udryddede, kunde Amerika komme i den allerstørste Fare.

Atlantehavsflyveren, Charles Lindbergh, udtalte mod Krigens Slutning, at uden

U.S.A.s Optræden paa Europas Slagmarker, kunde Nationalsocialismen ikke be-sejres og lide et afgørende Nederlag. Krigen var nu inde i sin Slutfase. Russerne trængte frem over en bred Front, og stod i Midten af April 1945 foran Wien. Engländerne og Amerikanerne myldrede frem i Ruhr og Vesttyskland.

Det er bleven sagt, at den eneste Vinder i det krigeriske Skakspill var Sovjetunionen. Det er først og fremmest Præsident Roosevelts forbryderiske Krigshetz, der har foranlediget at den moderne Bolshevisme Aar for Aar bliver mere og mere aggressiv — og nu ganske utilsløret viser sit gule asiatiske Fjæs frem overfor de vesteuropæiske Statsoverhoveder. Den dag, da den russiske Arme indleder sin Storoffensiv mod Vest, og med knyttet Næve banker paa vore Porte og Døre, overskrider vi Grænsepunktet mellem to historiske Perioder. Oswald Spenglers Profeti i sit Værk «Untergang des Abendlandes» er dermed bleven en Realitet for det gamle Europa.

NIELS NIELSEN.

Telefonkrig —

(Forts. fra s. 4).

oss å avblåse krigen, hvis Tyskland ville gjeninnføre gullstandarden. Der lå hunden begravet!

Da Tyskland intet gull hadde, bare sitt fond av arbeidskraft og eminente evner på nærsagt alle områder, ville gjeninnførelse av gullstandarden i Tyskland resultere i et verre krakk enn 20-årenes økonomiske debacle. Det ville være å utrydde Beelsebul med Satan.

Arne Bergsvik sier i sin bok: «Vi er ikke forbrytere»: «Krigen om gullet foregikk på den indre front, men snart skulle krigen for gullets makt bre seg til alle fronter verden over.

Det er myten som forteller om de høye idealer bak vestmaktens krig mot Tyskland, kampen for menneskerettigheter; demokrati og de små nasjoners rett osv.

Kort sagt hele fantom brigaden av floskler og hyklery.

Krigens virkelige årsak var interessen for å holde festningen Fort Knox under Kentuckyelven intakt, gullets demoniske verdensmakt måtte ikke settes i fare.»

Kong Midas' abdikasjon måtte vestmaktene forhindre: Tyskland hadde allerede ordnet tronskiftet innenlands. Myten om Midas forteller at Apollon utstyrte

IRENES LIDELSESVEI

I de siste tre år har den illegale irske republikanske armé I.R.A. ropt det irske folk opp til den siste motstand. Engelskmennene har bekjempet dem med tortur, konsentrasjonsleire og lignende midler. Fremdeles sitter 250 irer arrestert i Ulster og i England, de fleste uten lov og dom. I.R.A.'s pressebyrå offentliggjorde 15. juni en erklæring, hvori det bl. a. het: «Arrestasjon uten anklage og rettergang, tortur, uhevnede mord, særfullmaktsloven, og den kjennsgjerning at vårt folk blir nektet frihetens grunnrettigheter, gjør anvendelsen av makt fra vår side uunngåelig — — —». Og så smelder da bombene om natten, transporter og støttepunkter blir overfalt, flyveblader blir fordelt og i Nord-Irland blir Eires flagg heist. På den annen side har i løpet av siste år 70.000 irer emigrert. Da det hjemmeboende irske folk bare utgjør 4 millioner, er det lett å regne seg til hvor lenge det vil vare før den grønne øy er folketom.

DET ØSTERRIKSKE DEMOKRATI

Vi har tidligere fortalt at føreren for den nasjonale østerrikske ungdom Konrad Windisch ble arrestert fordi han hadde trykt den artikkel av forfatteren Hans Venatier som førte til aksjonen mot denne og forfatterens selvmord. Artiklen het: «Er dette ny-fascisme?» Windisch, som på denne måte har fått stiftet personlig bekjentskap med de demokratiske friheter, er nå midlertidig løslatt idet hans sak skal prøves ved retten. De som var anklaget sammen med ham, Weswaldi og Gilnrainer, ble frikjent. Det skulle da være fri bane for tidsskriftet «Der Trommler» igjen.

VERDENSUNION FOR FRI NASJONALSOSIALISTER!

I Washington er bekjentgjort stiftelsen av et nytt antijødisk parti under ledelse av Lincoln Rockwell. Partiet kaller seg American Party, verdensunionen for fri nasjonalsosialister, så det er ikke småtter. Partiet roser Hitler sterkt og angir sitt mål å være «befrielse av verden fra det jødiske åk». Disse opplysninger er hentet fra Allg. Wochen-Zeitung der Juden in Deutschland.

JA, VI SELGER DETTE LANDET — — —

Et stort nederlandsk verfts konsern Verolme United Shipyards i Rotterdam vil ifølge Aftenposten overta Sarpsborg mek. Verksted. Det er et «forholdsvis lite verft» trøster Aftenposten. Det har bare ca 500 arbeidere og ca 100 funksjonærer.

DE SEKS OG DE SYV

Både Tyrkia og Hellas har søkt om opptagelser i seksmaktunionens fellesmarked. Så nå ser det altså ut til at de seks skal bli til minst otte og vi som var så krye av å høre til «de syv» kan kanskje oppleve at tallet

foreign affairs lord Halifax.

Av fredsbetingelsene skal kort nevnes at hensikten var å fjerne Hitler og stable en ny regjering på benene. Meningen var med andre ord å få vekk det nasjonalsosialistiske parti og fjerne dets ledere. I realiteten blir det et fett enten man sier de slik eller forlanger gullstandard-en gjeninnført i Tyskland.

Man slo på skåkene og mente merra. Churchill kastet boomerangen mot Tyskland, «men den kom igjen» som B. B. sier i vår fedrelandssang.

Hans Egede Nissen

skrumper inn slik at det bare blir England, Vestindia og de nærmeste britiske vasaller igjen i det såkalte «europæiske» frihandelsforbund.

DEN KRUSTSJOV, DEN KRUSTSJOV — — —

Vår runde russiske venn Krustsjov gav som bekjent avbud på det besøk i Skandinavia som vi alle har lengtet så sterkt etter — for hvem vil ikke gjerne hylde sin store allierte fra kampen for demokratiet? Han var fornærmet fordi de skandinaviske aviser ikke hadde omtalt ham pent nok. Den som kjenner litt til hvorledes den amerikanske presse omtaler både sine egne og andre lands statsmenn, vet at de norske utgydelser var rene søndagsskoleprekenen mot de amerikanske, men likevel har Krustsjov merkelig nok akseptert en innbydelse til USA og lar begivenheten slå stort opp i den røde presse. Forstå det den som kan! Kanskje Gerhardsen bør si et Pauli ord igjen?!

TO MORD — —

(Forts. fra s. 7).

ste gruppen som skulle hente den. Vi banket på luken til kjøkkenet, men fikk ikke noe svar. Brigaderen og noen av oss fanger gikk inn og borte ved ovnen fant vi kjøkkenhjelpen liggende død etter flere knivstikk. Kokken fant vi ikke, og da vi skulle se opp i den store suppekjelen for å se om suppen var kokt, fant vi liket av ham der. Det var «Basen» som igjen hadde vært på ferde sammen med sine medhjelpere.

Den gjengen gjorde aldri et dagsverk. De skaffet seg mat allikevel.»

Abonner på «Folk og Land»

FOLK OG LAND

Ekspedisjon og kasse:
Klerschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96
Boks 3214

Abonnementspriser
Kr. 25.- pr. år, kr. 12.50
pr. halvår. Sverige og
Danmark: kr. 29.00 pr.
år, kr. 14.50 pr. halvår.
Utlandet forøvrig: kr.
33.00 pr. år, kr. 16.50 pr.
halvår. I nøytralt omslag
kr. 35.00 pr. år, kr.
17.50 pr. halvår.

Løssalg 65 øre
Annonsepris:
32 øre pr. millimeter
over en spalte.

Bruk postgironr. 16456.
Utgiver A/L Folk og Land
Sambandstrykkeriet
Oslo